

به مجلس آمد در این موضوع هم مذاکره شود .

نایب رئیس . آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی . من با پیشنهاد آقای تدین موافقم و پیشنهادی هم کرده‌ام که با پیشنهاد آقای تدین موافق است اما این است که آقای مغیر فرمودند در گمرک قانونی هست که شاید این مسئله را تأمین کنند چون قوانین گمرکی از مجلس نگذشته است و برخلاف قوانین موضوعه مجلس قابل تغییر است بنده تصور می‌کنم آن قانون عملی نخواهد بود و البته آنطوری که آقای تدین پیشنهاد کردند اگر باین قانون ضمیمه شود بهتر است و هیچ ضرری هم ندارد فرستاد گمرک هم چنین قانونی باشد ماهم یک قانونی اینجا وضع کنیم که آنچه بطور قاچاق گرفته می‌شود دولت ضبط کند و بهیچ کجا هم برنخواهد خورد

تدین . چون آقای مغیر اظهار داشتند که قانونی در گمرک هست که این مقصود را تأمین می‌کند لذا بنده پیشنهاد را مسترد می‌دارم

مغیر . لازم است یادآوری کنم که در سنه ۱۳۲۵ در مجلس وقتی که شروع به قانون گذاری شد چون دیدند که تمام قوانین را فوریت نمی‌توانند لغو کنند مثلا راجع به ایالت مملکت قرار شد که بهمان ترتیب سابق رفتار شود تا جدیداً ممیزی بعمل آید حالا هم راجع بقانون گمرک خوب است ما هم قبول کنیم بهمان ترتیب که تا کنون در گمرک معمول بوده است رفتار شود تا بعد قانون آن بمجلس بیاید و بگذرد

نایب رئیس . آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو . اگر چه آقای تدین پیشنهاد خودشان را مسترد داشتند ولی یک نکته در پیشنهاد ایشان بود که من خیلی لازم می‌دانم و آن کلمه بفتح دولت بود . اگر جرائمی را که گمرک می‌گیرد به نفع دولت ضبط می‌کند که هیچ ولی اگر به نفع دولت ضبط نمی‌کند حتماً این مسئله باید در قانون اشاره شود که آنچه ضبط می‌شود باید بفتح دولت باشد

نایب رئیس . چون آقای کازرونی پیشنهاد آقای تدین را قبول کردند اگر توضیحی دارند بفرمایند

کازرونی . چیزهایی که اداره گمرک ضبط می‌کند یک تقسیماتی بین خودشان هست و در آن تقسیم نمی‌دانم صد یک یا ده یک عاید دولت می‌شود و بنده عقیده ام این است که مجلس شورای ملی قانونی وضع کند که پولها را که باسم قاچاق گرفته می‌شود بفتح دولت ضبط شود آیا این منافات با قوانین گمرکی دارد و اگر شما می‌دانید یک چنین قانونی در گمرک هست چه عملی

دارد که این قانون هم مطابقه کند با قوانین گمرکی و اگر هم در گمرک یک چنین قانونی نیست یک قانونی برای این مطلب وضع کرده‌ایم

نایب رئیس . آقایانی که با این پیشنهاد آقای کازرونی موافقت می‌فرمایند .

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس . رد شد تبصره پیشنهادی آقای آقا سید فاضل قرائت می‌شود (اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد می‌کنم در ذیل ماده اول نوشته شود

تبصره - زیور آلات طلا و نقره زنانه از قانون مستثنی است

نایب رئیس آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل . در جزء اول که ما رأی دادیم خروج مسکوک و غیر مسکوک عموماً ممنوع باشد لابد زیور آلات زنانه هم خروجش ممنوع است و من لازم میدانم این تبصره اضافه شود که از زیور آلات زنانه جلوگیری نشود

مغیر . مسئله را که راجع زیور آلات زنانه فرمودند که خروج آنها را آزاد کنند البته تصدیق می‌فرمایند که مقصود از این رایی که ما دادیم منع خروج طلا هم از مسکوک و غیر مسکوک بود و اینکه فرمودند باعث زحمت زوار می‌شود اینطور نیست هم چنانکه اسلحه و اشیاء ممنوعه را در وقت خروج بگمرک می‌سپارند و قبض می‌گیرند و در موقع مراجعت قبض را داده و اشیاء خود را پس می‌گیرند همانطور زیور آلات را هم بگمرک می‌سپارند و قبض می‌گیرند و در موقع مراجعت قبض را داده و اشیاء خود را مسترد می‌دارند

نایب رئیس . ماده الحاقیه ایست از طرف آقای محمد هاشم میرزا (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده الحاقیه - بنده پیشنهاد می‌کنم ، رؤسای گمرک مکلف خواهند بود معادل پولی که مسافری می‌دهند برات تهیه نماید - (محمد هاشم میرزا)

محمد هاشم میرزا - توضیحی که آقای مغیر دادند مقصود را نبرساند زیرا وقتی که کسی پول نقدش را بگمرک سپرد بمجرد خروج از خاک ایران که نمی‌تواند پول تهیه کند بهترین است که دولت یک کاری بکند برات تهیه بکنند و اگر هم باینطور قبول نماینده بنده مباحثه ندارم

نایب رئیس - رأی می‌گیریم باین پیش نهاد شاهزاده محمد هاشم میرزا آقایانی که با این پیشنهاد موافقت می‌فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - رد شد آقایانی که با ماده دوم موافقت می‌فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد حالا مذاکره در کلیات قانون است

آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - مخالفت بنده برای این است و لواطین که منافع مملکت را تأمین می‌کند ولی عملی نیست زیرا یک لطمه بر زوار و مسافری وارد می‌شود از نقطه نظری که خروج مسکوکات چه شمش و چهره و غیره نباید خارج شود بنده موافقم ؛ ولیکن می‌بینم این لایحه تضییقات مردم وارد می‌کند زیرا معلوم نیست تکلیف مردم چیست ؟ و این قانون محکوم کرده است که از سرحد اشخاص نتوانند مثلاً پنج تومان حمل کنند و این قانون عملی نیست نمی‌شود فلان زن کرد را که طوق نقره دارد و زیور آلات یا انگشتر نقره دارد منع کرد و باین وسیله اسباب زحمت مسافری و زائرین فراهم می‌شود و بعلاوه بهیچوجه تسهیلات مردم را این ماده تأمین نکرده باین جهت بنده مخالفم

نایب رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - آن مسئله را که آقای آقا سید فاضل راجع بزینت آلات فرمودند نمی‌دانم چه نظری دارند که این فرمایشات را فرمودند آیا ممکن نیست تمام طلا و نقره را باین اسم از مملکت خارج کنند ، اگر خوانینی که بریارت مشرف می‌شوند واقماً برای زیارت می‌روند چه زینت آلاتی است بهتر از آن مقصد مقدس و با این حال تصور نمی‌کنم محتاج ببردن زیور آلات با خود باشند و با این تصمیمی که گرفته شد که طلا و نقره را نباید خارج شود دیگر نباید در این مذاکرات اصرار داشته باشیم

(همه از طرف بعضی از نمایندگان حاج میرزا مرتضی هم از مجلس خارج شد)

نایب رئیس - آقایان تشریف نبرند تا رأی بگیریم (عده کافی نیست)

با این که آقایان اینقدر زحمت کشیده اند و مقتضی هم بود که این قانون امروز بگذرد

مهمذا - چون عده کافی نیست اگر آقایان اجازه بدهند جلسه را ختم میکنیم و بقیه مذاکرات بماند برای جلسه شنبه سه ساعت و نیم قبل از ظهر - دستور بقیه دستور امروز

(مجلس یکساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس - مؤتمن الملک

جلسه ۱۹۴

صورت مشروح مجلس

یوم شنبه اول جدی

۱۳۰۱ مطابق چهارم

جمادی الاولی ۱۳۴۱

(مجلس دو ساعت و یک ربع قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)

(صورت مجلس یوم پنجشنبه ۲۰ و نهم قوس را آقای امیر ناصر قرائت نمودند)

رئیس - صورت جلسه مخالفی ندارد ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - مذاکره در کلیات لایحه منع خروج طلا و نقره است

محمد هاشم میرزا - برای اینکه کمسیون میخواهد مطالعه بکند اگر چنانچه آقایان اجازه بدهند بعد از تنفس مطرح شود .

(جمعی از نمایندگان تصدیق نمودند)

رئیس - لایحه مستمریات مطرح است

آقای شیخ الاسلام (اجازه)

شیخ الاسلام اصفهانی - بنده در دستور عرض داشتم روزهای شنبه برای قانون انتخابات تخصیص داده شده و روزهای یکشنبه متعلق بمسائل بودجه است

آقا سید فاضل - مستمریات قبلاً جزو دستور شده بود

رئیس - باید رأی گرفته شود چون اینجا دیروز گفته شده بقیه دستور روز

قبل و جزء بقیه دستور روز قبل هم لایحه مستمریات بوده است (گفته شد صحیح است)

حالا میل دارید باید رأی گرفت نسبت باینکه قانون انتخابات جزو دستور بشود مخالفی نیست ؟

آقا سید فاضل - بنده مخالفم .

رئیس - بفرمائید .

آقا سید فاضل - در جلسه سابق که آقای مدرس نایب رئیس مجلس را اداره می‌کردند تصریح فرمودند که چه چیز جزو دستور است یکی بودجه عدلیه یکی مستمریات بعد راجع بامراض حیوانات و مستمریات قرار شد که حتماً امروز مطرح شود چون علاوه بر اینکه جزو دستور است بنده مستقیم که چون دوسه ماهی بیشتر از سال باقی مانده و اغلب مردم منتظر هستند که مجامع تکلیف آنها را معلوم کند و بیش از این صحیح نیست عقب بیفتد لذا مجدداً پیشنهاد

می گنم لایحه مستمریات مطرح شود چون بیش از این مردم نمی توانند منتظر باشند.

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله - بنده هم با آقای آقا سید فاضل موافقم.

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده عرض می کنم آن روزی گرفته شد و روزها تقسیم شد که کارهای مجلس در هر روز راجع به چه مطلب باشد و روزهای شنبه را تخصیص دادند بقانون انتخابات و بنده عقیده ام این است که مطابق تقسیم امروز تخصیص بقانون انتخابات وارد شود و مسئله مستمریات برای فردا که متعلق به بودجه است موکول شود والا اینکه صحیح نیست هر روزی گرفته شود فردا مجلس دوباره برخلاف رای بنده.

جمعی از نمایندگان - خیر رای داده نشده.

رئیس - رای می گیریم که قانون انتخابات جزو دستور امروز بشود - بان شود آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمائید.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - رد شد - لایحه مستمریات قسمت (ب) مطرح است آقای حائری زاده درجه چیز مخالف هستی؟

حائری زاده - بنده در کلیات مخالف هستم.

رئیس - در کلیات صحبت شده است.

آقای سیدالملك (اجازه)

سیدالملك - بنده از اول عقیده داشتم که این مستمریات همه يك طور داده شود اگر تومانی دوریال داده می شود همه تومانی دوریال داده شود و اگر تومانی پنجقران داده شود و با تفاوت بنده مخالف هستم ولی چون دیدم که در مجلس رای داده شد که بنده تومانی دوریال بدهند و عده دیگر را پنجقران و بعضی دیگر را تومانی تومانی حالا می بینم آنهایی که تومانی تومانی داشته اند در جزو دوریالی ها نوشته اند و در این عده بنده نظر کردم نفهمیدم که آیا تمکن را در نظر گرفته اند یا خدمت به مملکت را بنده که اید چیزی نفهمیدم اگر چه بنده نمی خواهم داخل در اسامی بشوم لیکن برای نمونه عرض می کنم بنده آقای معاضد السلطنه را می شناسم ایشان چیزی ندارند اگر چه وزارت و حکومت هم کرده اند ولی هیچ ندارند و گمان نمی کنم که سزاوار باشد تومانی دوریال بایشان داده شود - علاوه بر این بعضی اشخاص در این صورت نوشته شده است که بنده نظر بخدمت مهمی که باین مملکت کرده اند سزاوار می دانم که ملت هم از آنها دستگیری کند و بعضی پادشاه خدمتشان از حقوق آنها چیزی کسر نشود و علاوه بر این بنده پیش نهاد می کنم

که جزء جزء رای داده شود و روی هم رای داده نشود.

رئیس - آقای دست قیب موافقت؟

حاج سید محمد باقر دست غیب - بلی.

رئیس - بفرمائید.

دست قیب - مخالفت آقای سیدالملك را بنده نفهمیدم که درجه زینت بود و ملتفت نشدم که چه فرمودند اما چون در عداد مخالفین صحبت می کردند بنده بایشان عرض می کنم که این ترتیبی که پیشنهاد شده بهترین ترتیب است برای اینکه همان طور که خود آقای سیدالملك هم فرمودند نسبت به متمکنین يك رویه اتخاذ شد که هم پاس خدمات ایشان شده و هم چون محتاج نبوده اند تومانی دوریال شده است نه بکلی قطع شده و نه تومانی تومانی داده شده چون محتاج نبوده اند و نسبت بغیر متمکنین هم تاهزار و دوست تومانی تومانی هم قران بدهند و بقیه راهم چون فقیر بوده اند به حال خودوا گذاشته اند و اغلب ایشان را هم آقایان می شناسند و می دانند که نسبت بتومانی پنجقران که در مجلس تصویب شده چندان مخالفتی نشد فقط چیزی که مورد اشکال بود و قرار شد که در کمیسیون حل شود مسئله تومانی تومانی بود و اغلب هم می دانیم که تومانی تومانی هاباورنه هستند که پدرانشان باین آب و خاک خدمت کردند آنوقت همان نطقی که آقای سیدالملك درباره بعضی فرمودند درباره آنها هم مجری است یا آنهایی هستند که هنوز زنده اند و تومانی تومانی می گیرند آن راهم خدمت کرده اند این حقوق برای پاس خدماتشان محسوب می شود و آن راهم دارای دو عنوان هستند یکی اینکه محتاج نیستند و بعضی هم شاید محتاج باشند و در مملکتی این حرفها را مجلس باید بزند که کار برای همه مردم پیدا بکند و بیک عده که محتاج هستند کار بدهند و بگویند حالا دولت راول کنید ولی حالا من می بینم که این مملکت اینطور نیست و بیک انجمن بیکارها در این مملکت تاسیس شده و حق هم دارند می گویند حاضریم کار بدهیم.

در صورتیکه کار نیست آنها چه بکنند و باید نسبت با آنها هم سخت گیری کرد؟ در صورتیکه اغلبشان قوه و استطاعت ندارند عرض می کنم بهترین ترتیب همین بود که کمیسیون وارد شده و عمل کرده است یعنی نسبت بتمکنین کسر نموده و نسبت بغیر متمکنین هم همان تومانی تومانی را بحال خود باقی گذاشته است و باید که بنظر بعضی از آقایان مخالفین استحقاق نداشته باشد و باین آب و خاک خدمت کرده باشند نیابتی وارد در این ۳ چه راقلم شد و وقت مجلس خیلی گران بها

تراست که صرف این سه چهار قلم بشود این لایحه هم خیلی طول کشیده است و عقیده بنده این است که هر چه زودتر بگذرد بهتر خواهد بود.

رئیس - عرض کردم قسمت (ب) مطرح است

آقای حاج میرزا عبدالوهاب (اجازه)

حاجی میرزا عبدالوهاب - بنده در سابق عرض کردم باز هم عرض می کنم بنده می گیرند با آن عده که تومانی دو ریال می گیرند چیست؟ اگر دولت دارد تمام را هلی السویه بدهد و اگر ندارد باز تمام را هلی السوی بدهد منتهی کمتر و حقوق این ادارات را که چندین وقت است عقب افتاده بپردازد ن اینکه يك عده را تومانی قران و يك عده را تومانی ۲ ریال بدهد یا يك جمعی دیگر را که پر زور تر هستند تومانی تومانی بدهد بنده تقاضا می کنم که مجلس این عده راهم تومانی ۲ ریال رای بدهد والا دلیلی ندارد که اینها تومانی تومانی بگیرند.

رئیس - آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - چون در قسمت (ب) صحبت هست بنده خاطر مبارک آقای حاجی میرزا عبدالوهاب را متذکر میشوم که مستمریات تومانی قران این جاری داده شد و بیک عده برای آن قائل شد که از هزار و دو دست تومانی تجاوز نکنند و هفت قلم بود که هزار و دو دست تومانی تجاوز بود و کمیسیون خواست این هفت قلم از قرانها مستثنی کنند بعضی گفتند صحیح نیست و رای داده شده است بعضی دیگر گفتند که قران باشد و حالا بمجلس پیش نهاد شده است خواستم عرض کنم که مذاکره در این هفت قلم است و الا راجع ببقیه رای داده شده است و تصویب شده و فقط صحبت در این هفت قلم است.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده تصور می کنم در این موضوع هفت قلم اگر جدا گانه پیشنهاد می کردند بهتر بود برای اینکه راجع ببقیه اش مجلس رای داده و بنده نمی دانم این پیش نهاد چه صورت دارد عقیده بنده این است که همان هفت قلم را پیشنهاد کنند چون بقیه را مجلس رای داده و تصویب شده است.

مخبر پیشنهادی که تقدیم شده نه از حیث این است که قسمتی سابق مجلس رای داده شده رای بدیم ملاحظه بفرمائید در راپرت نوشته شده (راجع بمستمریاتی که اصل مبلغ آن تجاوز از هزار و دو دست تومانی و سابقا از قرار تومانی ۵ هزار تادیه

می شده است چون ۷ قلم بیشتر نیست کمسیون تبعیض آنرا لازم ندانسته و پرداخت آن ۷ قلم را مثل باقی اقلام دیگر از قرار تومانی ۵ هزار تصویب و پیشنهاد می نماید که فقره دوم ماده اول قانون مستمریات مصوبه تاریخ ۱۳۰۱ عقب ۱۴۰۱ بترتیب ذیل اصلاح شود

چون در بیست و هفتم عقب اینجا رای دادیم که کلیه مستمریاتی که سابقا از قرار تومانی ۵ قران پرداخته می شده و اصل آن از هزار و دو دست تومانی تجاوز نمی کرده پرداخته شود حالا ما بدیم اگر یکماده خاصی برای این هفت قلم پیشنهاد کنیم شاید صحیح نباشد بنابراین تقاضا کردیم تمامشان باین شکل اصلاح شود یعنی آن تخصیص را که داده بودند که مستمریاتی که از هزار و دو دست تومانی تجاوز نمی کنند تومانی ۵ قران بدهند و آن را بر طرف کنند و باین ترتیب رای بدهند حالا اگر آقایان هم میل دارند این هفت قلم را جدا گانه رای بدهند ما نمی نیست و فرقی نمی کند

رئیس - آقای حاج شیخ اسدالله (اجازه)

حاج شیخ اسدالله - بنده موافقم

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی (اجازه)

غایب بودند

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده در این موضوع عرضی ندارم

رئیس - آقای حاج میرزا علی محمد (اجازه)

مطالب بنده گفته شد فقط يك کلمه بود که آقای سیدالملك فرمودند خواهش می کنم با سامی فردا فردای گرفته شود خواستم تذکر بدهم که از آن اول که شهرها و مستمریات در مجلس مطرح مذاکره شد يك اصلی اتخاذ شد که اسامی خوانده شود در این موضوع هم بنده معتقدم که اسامی خوانده نشود و بهمان ترتیب سابق رای داده شود ولی نسبت بدوسه نفر از قبیل آقای معاضد السلطنه و معمل الدوله که فرمودند بنده هم موافقم که از این استثناء خارج شود و برله ایشان هستم ولی نظر بسابقه این امر - بنده معتقد هستم که اسامی خوانده نشود

رئیس - آقای شیخ الاسلام اصفهانی (اجازه)

شیخ الاسلام اصفهانی - بنده عرضی ندارم فقط خواستم با آقایان دست غیب و سیدالملك و دواد آبادی تذکر بدهم که فرمایشاتشان خارج از موضوع است زیرا گفت و گورد قسمت (ب) است.

(جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است)

رئیس - مذاکرات کافی است گفته شد کافی است

ارباب کیخسرو - بنده سئوالی از مقام ریاست دارم آیا چیزی که در سابق رای داده ایم می توانیم دوباره رای بدیم راجع بینقرانی در سابق رای دادیم و گذشت و حالا فقط باید راجع به هفت قلم رای بدیم

چون يك چیزی که در روز گذشته است اگر فردا بخواهیم يك چیز دیگری هم بگذرانیم باید رای اولی راهم برهم بزنیم گمان نمی کنم این طور صلاح باشد و باید همان هفت قلم رای داده شود

گفته شد صحیح است

رئیس مخالفی ندارد این ۷ قلم راهم بطور کلی نوشته اند

ارباب کیخسرو پس خوب است مبلغش را هم معین کنند

مخبر عرض کنم...

رئیس رای می گیریم قسمت (ب) آقایانی که تصویب می کنند قیام نمایند جمعی از نمایندگان قیام نمودند

رئیس تصویب شد قسمت ج مطرح است آقای حائری زاده اجازه

حائری زاده این جمله را باید بنده عرض کنم که ما يك پولی را نگذاشته ایم که قسمت کنیم و به بیتم کی فقیر است و کسی پریشان که به آنها بدیم و باغیا ندیم خیر بلکه این پول را از اشخاص فقیری می گیرند و بنده می بینم که آقایان در موضوع فقر و فاقصبت می کنند موضوع بر قراری مستمریات در قدیم این بوده است که يك عده اشخاص که در آن عصر خدمت کرده اند و آنها را خدمت گذار تصور کرده اند يك مستمری برای آنها برقرار کرده اند یا يك نظریات دیگری داده اند و امروز هم که ما داریم جرح و تعدیل می کنیم باید خدمت و خیانترا بیشتر منظور نظر داشته باشیم نامسائل دیگر در این اسامی که اینجا فهرست کرده اند بنده می بینم خادم و خائن را در يك ردیف حساب کرده اند مثل اینکه يك پولی را می خواهیم بدهم مردم سرشار کنند در صورتی که چنین نیست نظرم هست که در چندی قبل اینجا اسمی از وثوق الدوله برده شد و بنده بعقیده خودم او را خائن می دانستم و می دانم و آقای مخبر به بنده حمله فرمودند و آن روز موقع نیافتم ولی امروز می بینم که درین این اسامی و وثوق الدوله را بین دو نفر از اشخاص محترمی که همه ما ما می دانیم که خدمات عمده به مملکت کرده اند خادم حقیقی این مملکت هستند نوشته اند يك کسی ولی درست کنند که طرفین آنرا

آدم صحیح نوشته اند و در وسط وثوق الدوله را که شاید باینطور از خیانت او صرف نظر بشود و بنده چون عقیده دارم که باید مستمریات از نقطه نظر خدمت گذاری برقرار هود و امروز هم باید این نظر را داشته باشیم و من وثوق الدوله را خادم نمی دانم و برای اینکه جواب حمله آنروز آقای مخبر یعنی شاهزاده نصرت الدوله را عرض کنم عرض می کنم صرف نظر از سایر عملیات و وثوق الدوله از قبیل قرار داد بستن و وقت خود درست کردن و در حبس و قید و نظمی انداختن و قتل هائی که در آن روزها در کابینه ایشان اتفاق افتاد و آن یتیم و بدبخت هائی که سرگردان ماندند اگر آقایان اجازه بدهند من برای اثبات آن قضیه که عرض کردم آن روز که وثوق الدوله خائن است عرض می کنم مراجعه بفرمائید وزارت عدلیه و دفتر رشوه چشید که در وزارت عدلیه توقیف شده است و بفرمائید که بیاورند تا معلوم شود که این آقا چه خیانت بزرگی با امور اقتصادی این مملکت نموده و برای يك جزئی مبلغی که از يك تجارتخانه گرفته چه خسارت های عمده به ما مردم وارد آورده در مجلس اول گویا يك قانونی برای واشی و مرتشی نوشته شده بود متأسفانه در دوره استبداد کبیر یا صغیر از میان رفته و امروز يك قانونی در این خصوص نداریم که از این مسائل جلوگیری کنیم ولی من برای اینکه خیانت و وثوق الدوله را ثابت کنم همین يك مسئله کافی است که يك رئیس دولتی برای گرفتن رشوه حقوق سی کرور نفوس را زیر پا گذاشته و با مال کرده علاوه بر اینکه نباید باو مستمری داد بلکه باید او را مجازات و بعقیده بنده همچو آدمی را باید معدوم کرد و ما در این دوره مشروطیت باید آنظری بمکافات و مجازات نینداخته ایم و این دو مسئله را طول زمان و غیبت مجلس شورای ملی از نظر ماها برده است و يك جمله های موقتی گاهی گفته می شود ولی متأسفانه تعقیب نمی شود و ترتیب اثری باین دو مسئله مهم داده نمی شود و ما امروزه هر وقت که در دستمان میرسد باید یکی از خائنین که خیانتشان مسلم و ثابت شد تعقیب کنیم و بکفر اهلشان برسانیم ولی بنده امروز خیلی متأسفم که کمیسیون بودجه این شخص خائن را جزو مستمری دارهای با شرف که حقیقتاً در سایه زحمت و خدمت به مملکت مستمری درباره شان برقرار شده و در واقع این مستمری را اسباب افتخار خودشان می دانند مغلوط نموده ولی اگر بنا باشد يك عده خائن با آنها مغلوط شود آنوقت اسباب افتخار نیست - افتخار وقتی است که در سایه خدمت به مملکت مستمری بگیرند والا وقتی که خادم را هم مستمری دادیم خائن را هم مستمری دادیم غیر از تقریب بیت المال مملکت هیچ فایده نبریم مثلا

بعضی از آقایان مستمری بگیر رami شناسم که محتاج مستمری نیستند و این مستمری ابدآ درد آنها را دوا نمی کند نقطه بناب اینکه خدماتی باین مملکت کرده اند و مستمری درباره آنها برقرار شده و ما اسامیان در دسته خادمین نوشته شده میل دارند اسامیان در تاریخ ثبت شود و اظهار نمی کنند که ما مستمری را رد می کنیم نه فقط معض مختصر وجهش می گیرند بلکه برای پاس خدماتشان است ولی وقتی که خادمین را په لوی يك دسته خائنین نوشتیم حقیقتاً يك لاری است که ما تازه داریم در مجلس شورای ملی سابقه می گذاریم و حکومت استبدادی هم این کار را نمی کرده است که ما داریم می کنیم آنها هیچ وقت خادم را باخائن در يك ردیف حساب نمی کردند و تفاوتی برای آنها منظور می داشته ما لافل آن تفاوتها هم منظور نمی کنیم ممکن است آن روزی که مستمری در حق وثوق الدوله برقرار شد بکنفر از خادمین مملکت بود ولی در این دوره انقلاب در زمره خائنین رفته و خیانت کرده دیدیم چه کسانیکه نام آنها را بخوبی یاد می کردیم چه خیانت هائی بزرگ بزرگ باین مملکت کرده اند.

ما امروز باید از نقطه نظر مکافات و مجازات فوق بگذاریم بین خادم و خادین و اسم آنها را در يك ردیف ننویسیم و باید يك قانون مجازاتی برای این دسته خائنین بگذرانیم قانونی که وزرا کدر کمیسیون مانده و هنوز بمجلس نیامده ولی استعفا می کنند که این دفتر بیکه عرض کردم در وزارت عدلیه است بخواهند اینجا ضبط کنند چون میترسم مثل بعضی دوسهها مفقود شده و از بین برود و باید بیاورند اینجا و صورتش را داشته باشیم تا يك موقعی که انشاء الله موفق شدیم يك قانونی برای معا که این نوع اشخاص از مجلس بگذرانیم مطابق آن صورتها آنها را تعقیب کنیم ولی امروز استعفا می کنیم که اسم اینها را در جزه خدمتگذاران مملکت ننویسند و حالا کدر مقابل خیانت پادشاه میباید لافل اسامش را در ردیف خادمین ننویسید که بیشتر نظر آقایان متوجه این است که در اساس قضیه و قطع کردن بعضی و ابقاء بعضی داخل نشوند و می گفتند بواسطه اینکه در پرداخت مستمریات مصوبه قوی نیل يك تبعیضاتی شده و در این مدت بعضی را از قرار تومانی دو ریال و بعضی را از قرار تومانی پنجقران و بعضی را تومانی تومانی پرداختند باید رفع این اختلافات بشود.

آقای سیدالملك اظهار کردند در بدو امر خیلی ها دارای این نظر بودند بلی یکی از آنها خود بنده بود ولی بعد بواسطه جریان افکار آقایان اینطور متقاضی

دانستند که نمی شود این ترتیب را بکلی برهم زد و در نظر گرفته شد راجع به آنها اینکه تومانی تومانی می گیرند بکلی نظری بشود و از نقطه تمکن و احتیاج و بقول یکی از اعضاء کمیسیون از نقطه نظر غنا اشخاصی که احتیاج مادی ندارند تومانی تومانی نگیرند - و عقیده آقایان این شد که این کار را مجلس بخوبی می تواند انجام دهد از این نقطه نظر در کمیسیون باینصورتها و اقلام ملاحظه شد و در جزو آنها این اشخاصی که در این راپرت اسامی شان تقدیم شده بنظر رسید احتیاج ندارند و کمیسیون بودجه قدیم و جدید هم در این مطلب با هم شرکت کردند و هر کس هم که متشکر - بنده چون مخبر کمیسیون بودجه هستم خاطر محترم آقای حائری زاده و آقایان نمایندگان دیگر را متذکر می کنم که کمیسیون بودجه وظیفه تشخیص خدمت و عدم خدمت را نداشت ما موری که کمیسیون بودجه داشت این بود که راجع به مستمریات که سابقاً گرفته می شده است و يك پیشنهادی از طرف کمیسیون بمجلس آمده بود بعد از مذاکرات زیاد و پیشنهادات مختلفی که در این باب شد مجدداً راپرت و پیشنهادها بکمیسیون ارجاع شد که آنها مطح نظر قرار دهند بعد با يك نظری که موافق نظر نمایندگان باشد بمجلس پیشنهاد کنند متجاوز از پنجاه هزار قلم مستمری مصوبه سه قوی نیل از طرف مجلس و مکرر در همین جا خود بنده عرض کردم که مادر موقع شهرها دارای يك تجربه شده ایم که از آن باید استفاده کنیم و آن این است که داخل شدن در اقلام و اشخاص يك زحمت فوق العاده از برای کمیسیون تولید میکند زیرا شناسائی کامل با اشخاص ندارد و خودش را کمیسیون تشخیص یا کمیسیون معا که نمیتواند بداند و علاوه در موضوع مستمریات مصوبه قوی نیل آنچه از مذاکرات در مجلس و کمیسیون با شرکت آقایانیکه خارج از کمیسیون بودجه بودند و مخالف با پیشنهاد اولیه بودند معلوم شد این بود که بیشتر بکمیسیون بودجه آمد نسبت بقی بودن و عدم احتیاج آقایانیکه اسامیان اینجا ذکر شده است تحقیقاتی بعمل آمد و اطلاعات آنها را هم جلب نمودند حالا بنده می بینم بعضی از آقایان می فرمایند شاید بکسی دو نفر در اینجا منظور شده که از نقطه نظر مردم تمکن وقتی نیابتی اسامیان در اینجا نوشته شود لیکن باید تصدیق بفرمائید که برای کمیسیون بودجه مستلذا داخل شدن در تقیص صفات و حالات اشخاص خیلی مشکل است حالا همین قدر بنده خواستم خاطر آقایان را متذکر کنم که نقطه نظر کمیسیون بودجه چه بود و از روی چه نظریات و مدارک این صورت ترتیب داده شده ولی نسبت ببقیه مذاکرات تصدیق بفرمائید بنده که مخبر کمیسیون بودجه هستم وظیفه دار نیستم که در اینجا دفاع کنم و جواب عرض کنم

آقا سید فاضل - بنده می خواهم در جواب آقای حائری زاده عرض کنم که ... (جمعی از نمایندگان مذاکرات کانی ست) غیر صحیحی شده که باید مریض خود را مرض کشم آقای حائری زاده نمی تواند در مجلس چیزی که عقیده خودشان است مفرمانند بطلب آقای وثوق الدوله مطالبی است نظری

حائری زاده - نظری نیست

آقا سید فاضل - خیر نظری است و ابدأ کسی که معتقد است او خائن است نمی تواند بگوید خائن است

حائری زاده - قرارداد ممکن است نظری باشد اما رشوه گرفتن نظری نیست

آقا سید فاضل - خیانت و دزدی کلمات بزرگی است و عوامی خواهد در غیر معنای خود استعمال کنی خیانت و دزدی کلماتی است که تا موازینش معین نشود نمی شود بر کسی اطلاق کرد و گفت خائن و دزد است ...

سلیمان میرزا - اگر سر کار می خواهید دفاع کنید بیرون بروید

آقا سید فاضل - کسی نمی تواند عقیده خود را از جانب موم بگوید

سلیمان میرزا - وثوق الدوله خائن است و کسانیکه از او همراهی می کنند خائن میدانم

آقا سید فاضل - نمی توانید بگویید

سلیمان میرزا - می گوئیم بالاخر از این هم می گوئیم که خائن است و مملکت را هم بیاد داده است دوسه هایش هم حاضر است در طرف دار او هستند باشید به جهنم

سید یعقوب - بی آقای سلیمان میرزا نمی توانید بگویید

آقا سید فاضل - ملاک مستمری منوط بیک فرامین محکمی است و ابدأ نمی توانید بگویید که وثوق الدوله خائن است

سلیمان میرزا - بازم می گویم خائن است و مملکت را بیا داده است

محمد هاشم میرزا - بنده تقاضا می کنم که این قسمت تجزیه شود ولی بانبره چون بعضی از آقایان میگویند اسامی قرائت شود و بنده معتقد نیستم که اسامی خوانده شود باین جهت پیشنهاد میکنم که تجزیه بشود و با نمره قرائت بشود بجهت اینکه بعضی از آقایان مثل آقای حائری زاده بعضی را خوب میدانند و بعضی را خوب نمی دانند بنده هم همین طور بعضی را می خواهم برای بندهم و بعضی را برای بندهم و نظامنامه هم برای همین نظریات پیش بینی کرده است و حالا که آقایان می فرمایند اسامی خوانده شود خوب است باینجه رای بگیرد که هر کس را بد می دانیم رای بندهم و هر کس را خوب

می دانیم رای بندهم والا بنده نمی دانم چه کار کنم زیرا نمی دانم رد کنم و نمی دانم قبول کنم

(پنج فقره پیش نهاد بمضمون ذیل قرائت شد)

(۱) **آقا سید یعقوب** - بنده پیش نهاد می کنم مستمریاتی که تومان تومان پرداخت می شده است مطابق صورت و اقلامی که کهسیون راپرت داده که تومان دوریال داده شود تمام مستمریات آن اقلام ضبط شود

یعقوب الموسوی (۲) بنده پیشنهاد میکنم آقایان معاضد السلطنه و معادل الدوله و قوام الدوله از استثناء خارج شوند و جزه مستثنی منه شود کما فی السابق

(۳) بنده تقاضا می کنم که آقای معاضد السلطنه از صورت دوریالی ها خارج و جزه تومانی تومان بشود

(۴) مقام محترم ریاست مجلس شورای دامت شو کته

پیشنهاد می کنم که اسامی معاضد السلطنه و معادل الدوله جزء اقلام مذکوره در ضمیمه این راپرت محسوب شود

(۵) بنده پیشنهاد می کنم که اسم آقای معاضد السلطنه و آقای معادل الدوله از جزو صورت ضمیمه خارج شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - علت اینکه بنده پیش نهاد کردم ضبط خود برای این بود مستمریاتی که باشخاص داده میشود وقتی ملاحظه کنیم می بینیم

هیچ یک کسانی نیستند که با این مستمری امرار معاش کنند و شرافتی هم برای مستمری نیست بنابراین تقاضا می کنم که آقایان عالی جنابی و بزرگواران کنند و از این مملکت فقیر دست بردارند مثلا آقای ناصر الملک یا آقای ارفع الدوله گرفته اند آنجا طاق کسری درست کرده اند و آقای نصرت الدوله و اشخاص دیگری که ملاحظه می فرمایند خوب است همت و هالی جنابی کنند و با این مذاکرات که در روزنامه جات و در مجلس می شود خوب است دست بردارند

مخبور - در اینجا لازم است که بنده در جواب آقای آقا سید یعقوب عرض کنم حضرت والا شاهزاده سلیمان میرزا یکروز در غیبت بنده از طرف بنده و کالت فرمودند و بنده هم تصدیق کردم بنده خود جزو اشخاصی بودم که معتقد بودم ما یک عده هستیم که بایستی از این مستمری صرف نظر کنیم بعضی آقایان دیگر هم به بنده ملحق شوند و ما پیش قدم شویم همت این

می افتند یا خیر و او حاجی میرزا ابوالقاسم است چون ایشان هیچ ندارند جز ملک ساوه که هر سال سن می خورد ایشان را هم من مثل خود می دانم لیکن چون اهل لباس خودم می دانم آنرا جزو این صورت نکردم و مو کول بنظر آقایان کردم لیکن عقیده ام آن است که این سه نفر از این استثناء خارج شوند

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - بنده عرض می کنم که اشکال من رفع نشد برای این که در نظامنامه نوشته در صورتی که یک ماده مشتمل بر فقرات باشد ممکن است تقاضای تجزیه بشود و در حقیقت مقصود ما و نظامنامه این است که عقاید معفوظ بماند و این جا درجه اختلافات بعدی است یکی می گوید خائن است و باید کشت یکی دیگر می گوید عیب ندارد و بقرینه بنده هیچ راهی غیر از تجزیه ندارد والا بنده مجبور می شوم از رای دادن امتناع نمایم بجهت اینکه بنده نه می توانم قبول کنم و نه می توانم رد کنم

رئیس - پیشنهاد کرده بودید راجع به معاضد السلطنه و معادل الدوله مطرح است

محمد هاشم میرزا - کمان می کنم اگر تجزیه بفرمایند معتاد به رای گرفتن این پیشنهادها نیست چون هر کدام را صلاح می دانند رای می دهند و هر کدام را نمی خواهند رد میکنند

رئیس - این ربطی بمسئله تجزیه ندارد چون یک صورت کیسیون داده و هر کدام را که آقایان نمی خواهند داده شود پیشنهاد کنند

رئیس - آقای مدرس (اجازه)

مدرس - بنده چون فلسفه های دیگری که سایرین برای این استثناء و مستثنی سند می فرمایند در نظر ندارم و همه را نسبت باین مسئله در عرض هم می دانم لهذا فقط نظر بنده این است اگر کسی احتیاج ندارد خارج شود یا این که تقلیل شود چهار اسم از اسامی استثنائی را بنده دوتای از آنها را خوب می شناسم و دوتای آنها را شک دارم و خود بنده سه نفر را پیشنهاد کردم یکی معاضد السلطنه که بنده می دانم چیزی ندارد یکی هم معادل الدوله است که از مستخدمین دولت است که سالها است خدمت کرده و آنقدر قابل ندارد که آن را تقلیل کنیم یکی هم آقای قوام الدوله است چون آقای قوام الدوله اصلا از اهل سفهان هستند و من می دانم املاکی را که در آنجا داشتند فروختند حالا اگر جای دیگر چیزی داشته باشند من نمی دانم این راهم گفتند استثناء کنند یک نفر دیگر هم که هم لباس من بود خواستم ببینم سایرین باین فکر

پیشنهاد کرده اند حالا باید رای گرفت بمعدل الدوله

آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده لازم نمی دانم زیاد صحبت کنم و همان توضیحاتی را که سایر آقایان دادند کافی است

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را قابل توجه می دانند که معدل الدوله نیز از آن اسامی خارج شود قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد نسبت آقای قوام الدوله رای می گیریم که ایشان هم از این استثناء خارج شوند آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد آقایان آقا سید فاضل و حاج نصیر السلطنه و متمم السلطنه پیشنهاد کردند که آقای حاجی میرزا ابوالقاسم هم از این اسامی استثناء شوند آقای آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - بنده توضیح دارم لیکن آقایان نمی گذارند

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را قابل توجه می دانند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد پیشنهادی از طرف شاهزاده محمد هاشم میرزا رسیده است قرائت می شود

شرح ذیل قرائت شد

بنده پیشنهاد می کنم ۲۹ قلم را بطور تجزیه اتخاذ رای بفرمایید و فقط نمره ها قرائت شود

محمد هاشم میرزا

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - چون فرمودند نظامنامه شامل این راپرت نمی شود بنده پیشنهاد کردم برای این که نظرها رفع شود تجزیه شود

بنده آن نظر آقای حائری زاده را ندارم چون در سیاهه پهلوی هم نوشته شده خدمت او شامل این نمی شود و خیانت این هم شامل او نمی شود و فقط برای نوشتن این طور اتفاق افتاده ولی اساسا طرز جامعی برای قبول یارد پیدا نکرده اند مگر تجزیه برای این که آقای حائری زاده که یک نفر نماینده است و در خارج مملکت هم برای مردم دست دهد تصور می کنم یک جهتی داشته است که حقوق آنها قطع شده

ولی برای این که حیثیات آن ها محفوظ بماند باید مملکت کتک کند و به آنها حقوق بدهد و بنده نتوانستم فکر جامعی پیدا کنم باینجه بر این عقیده هم این است تا آخر کلام: بتوانیم عقیده خود را

اجرا کنیم دیگر بسته بنظر آقایان است

رئیس - آقای سهام السلطان (اجازه)

سهام السلطان - بنده نمی دانم در موقع تجزیه چه صورت پیدا می کند بجهت این که آنهایی که تومان تومان است کهسیون راپرت داده است تومانی دو ریال ممکن است در موقع تجزیه یکی عقیده داشته باشد که تومان تومان پرداخته شود یکی دیگر عقیده داشته باشد که هیچ داده نشود و در موقع رای دادن اشکال پیدا می شود و همان طور که فرمودند اغلب آقایان نظریاتی که داشته پیشنهاد کردند حالا کسی هم در رد یا قبول ممکن است پیش نهاد بکنند و بعد در سکیه اقلام رای داده شود

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای محمد هاشم میرزا را تصویب می کنند قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد آقای عباد الملک پیشنهاد کردند که آقای نصیر الدوله هم از اسامی خارج شوند توضیحی دارید بفرمایید

عباد الملک - بر همه کس معلوم است که آقای نصیر الدوله چیزی ندارند و خیلی هم استحقاق دارند و بنده پیشنهاد کردم استثناء شود

رئیس - رای می گیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای عباد الملک آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد آقای حاجی میرزا زاهر قضی - بنده عقیده ام این است که اگر دوسه نفر مستثنی شوند باز پیشنهاد بنده مورد دارد خوب است مجدداً قرائت شود

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم غیر از اشخاصیکه استثناء شدند مابقی بکلی مستمری آنها حذف شود

حاجی میرزا مرتضی

رئیس - گمان میکنم اینهم پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب است

آقا سید محمد تقی تیریزی پیشنهاد کرده اند که آقای وحید الملک هم مستثنی شوند

آقا سید محمد تقی - بنده میبینم آقایان پیشنهاد بنده را تصویب نخواهد نمود

(صحیح است)

آقا از روی وجدان و عدالت در این مملکت وحید الملک بیشتر استحقاق دارد یا معدل الدوله یا معاضد السلطنه و

حاج امام جمعه - وحید الملک باین مملکت خدمت کرده ولی آلان در این مملکت صاحب یکخانه دیو است تومانی نیست بنا بر این چه میدانم تصویب نخواهد شد ولی پیشنهاد کردم حالا مسترد می دارم

آقا سید فاضل - بنده پیشنهاد ایشان را قبول نمی کنم و میدانم که وحید الملک چیزی ندارد رئیس رای میگیریم باین پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه می دانند قیام نمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد (پیشنهاد آقای دست غیب)

شرح ذیل قرائت شد

بنده پیشنهاد می کنم اسم وثوق الدوله حذف شود

دست غیب - بنده اشتهه کردم باید نوشته شود ضبط شود

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم مستمری ناصر الملک ضبط دولت شود

رئیس - آقای دست غیب (اجازه)

دست غیب - بنده می خواهم قدری با متانت و نزاکت ادا کرده باشم چون فردا ویس فردا از اینجا عبور می کند یا نه (یکروزه که من از اینجا عبور می کردم طاق خراب شد و سر من شکست) خیر اینها تصادفات است خدا اگر در مملکت این مجازات و پاداش می خواهد باید بروی یک اساس باشد نه از روی تصادفات و در ضمن یک لایحه مستمری آنها هم در صورتی که پنجاه هزار قلم را رای داده اید باینکه ابدأ با قرار نکرده اید ولی امروز با یک تصادفی این مجازات نمی شود مجازات باید از روی اساس باشد برای اینکه هر کس این کار را بکند بداند محکوم مجازات می شود باین ملاحظه بنده عقیده دارم که ما امروز رای کیسیون بودجه را تبدیل بچیزهای دیگری نکنیم زیرا ابدأ اثر نمی بخشد و ما هم نمی دانیم چگونه رای بدیم

(پیشنهادی از طرف آقای آقا میرزا سید حسن کاشانی بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم بعد از این تغییرها باقی اسامی صاحبان مستمری بر گردد بکسیون بودجه با توافق نمایندگان فرا کیسیونهای مجلس بطور غیر مخالف به مجلس بیاید بگذرد

حسن العینی کاشانی

رئیس - آقای آقا میرزا سید حسن کاشانی (اجازه)

آقا میرزا سید حسن - یک پیشنهادی

بنظر بنده رسیده عرض کردم اگر آقایان موافقت نمی کنند پس می گیرم
رئیس - آقایانی که پیشنهاد ایشان را تصویب ...
مغیر - پس گرفتند

رئیس - راجع به پیشنهاد آقای دست قیب باید رأی بگیریم آقایانی که پیشنهاد ایشان را قابل توجه میدانند قیام بفرمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده خواستم عرض کنم با اینکه آقایان حائری زاده و دست قیب نسبت به وثوق الدوله خیلی صحبت کرده اند لا اقل وثوق الدوله يك كاری کرد که شما نمایش بدهید آیا آقای ناصر الملک آنقدر هم کار نکرد فیر از این که چهار سال مشروطه ما را عقب انداخت و از سادات ما جلوگیری کرد بنده هیچ وجه استحقاقی برای اونی بینم که با و حقوقی داده شود

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را قابل توجه میدانند قیام بفرمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد
(پیشنهادی از طرف آقایان سیددار اعظم و سردار معتمد شرح ذیل قرائت شد)

این بندگان حقوق دیوانی خودمان را که در جزو این اقلام اسم برده شده است از هذله استه تقدیم کرده ایم
فتح الله سیددار - صادق سردار معتمد
جمعی از نمایندگان احسنت احسنت
(پیشنهاد دیگری از طرف آقای ارباب کبیر و شرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم در فقره ثانیاً جمله ج مزیت شود (مستمریات قانونی) که سابقاً الی آخر ... ارباب کبیر و غیره مغیر - این اضافه را بنده قبول می کنم

رئیس - قسمت (ج) می ماند
برای جلسه دیگر چند دقیقه تنفس داده می شود
(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - بنا بود پیشنهاد راجع به مسکوکات مطرح شود
محمد هاشم میرزا مغیر کمسیون فواید عامه - پیشنهاد راجع به منع طلا و نقره که آن روز مطرح بود تجزیه شده و قسمت اول رأی داده شده و لی قسمت دوم هنوز رأی داده نشده پیشنهادهای مختلفی آقایان

کردند اولاً خود کمسیون استثنائی را قائل شده بود سایر آقایان هم يك اشتباهاتی را قائل شده اند و پیشنهاداتی کرده بودند و از ۵۰ تومان و ۲۵ تومان و ۳۰ تومان و اطوار مختلف بود ولی چون تمام رد شد کمسیون بعد از مراجعه بدولت دید باین ترتیب عملی نخواهد بود مگر اینکه استثناء پذیر باشد بطور تحقیق وقتی تمام سرحدات مراجعه شود بغیر از چند سرحد مهم که شاه راه است و راه مخصوص است که بیشتر از سایر راهها قابل توجه است مثل هراق و گیلان و آذربایجان و آنها هم کاملاً طوری نیست که در همان منزلی که از سرحد خارج میشود بتواند برسد فقط منحصر خواهد شد نمی تواند برسد فقط منحصر خواهد شد به یوله های کاغذی ممالک خارجه در سرحد افغان چون پول کاغذی نیست این ترتیب غیر عملی است در سرحدات گیلان و آذربایجان و بعضی نقاط دیگر بواسطه اختلاف مظنه که برای منافع و غیره پیدا شده مسافر نمی داند بچه قیمت بپردازد زیرا اطمینان ندارد قیمت آن در بازارهای ایالات مختلفه تغییر پذیر است یانه و اگر منحصر کنیم بالاخره برویه کاغذی یا مناطق کاغذی بالاخره این قانون موقتی است و ۳ سال وقت دارد بعد پیدا نخواهد شد باید تجارت و صرافان آن نقاط حاضر کنند و حاضر کردند این است که جنس بخارجه بفرستند و پول بیاورند ما همه قسم این را در نظر داشتیم که طلا و نقره بخارجه فرود چه فوق میکند مال التجاره بدهیم و کاغذ بگیریم این نقض غرض است و از این سرحدات گذشته اغلب از سرحدات شاید نزدیک گمرک باشد یا گمرک داشته باش و اغلب دهات سرحدی است که اینطرف و آنطرف دمی است که تا سی چهل فرسخ آنطرف به آبادی نمیرسد که صرافانی پیدا شود پس این طریق غیر عملی است قسمت دیگر هم مسئله زینت آلات جزئی است که اشخاص میبزنند که بعضی آقایان مثل آقای آقا سید فاضل تذکر دادند آنهم غیر عملی است مثلاً فیروزه ها می که از خراسان برای تجارت می برند سوار نقره است و اگر این راهم نبرند بتجاره صدمه می زند و همچنین مصنوعات ایران که بازارش خارجه است باین جهت کمسیون این ماده را پیشنهاد کرد آنچه هم که در گمرک تحقیق شد در این چند سالی که از طرف دولت منع شده است تا ۲۰ تومان را برای هر مسافر معاف کرده اند حالا چون نظر آقایان بکمر بوده که مسکوک و غیر مسکوک بخارجه فرود این طور نوشته شد که قابل اجرا باشد این است که کمسیون این ماده الحاقیه را به مرض مجلس شورای ملی میرساند که اگر تصویب بشود ماده دوم معسوب خواهد شد (می گوید مسافری بخارجه در موقع عبور از سرحد بامیزان حد

اکثر ۱۲ تومان حق خروج مسکوک طلا و نقره دارند ترتیب اجرا و شرایط این استثناء را دولت بموجب نظامنامه مخصوص مقرر خواهد داشت راجع به زینت آلات مختصر شخص و صنایع مملکتی از طرف دولت نظامنامه تهیه و پس از تصدیق کمسیون فواید عامه بموقع اجرا گذاشته خواهد شد این را هم که موکول بنظامنامه شد زیرا دیدیم اگر بنظام نامه گمرک رجوع کنیم شاید املاً منظور نظر مجلس واقع نشود و اگر بمجلس رجوع کنیم وقت مجلس تضییع خواهد شد لذا اینطور تصویب کردیم که این نظامنامه را هم بقدر کمسیون فواید عامه تصویب کرد بموقع اجرا گذاشته شود دیگر بسته بنظر آقایان محترم است و اگر چنانچه هیچ استثناء نشود ابتدا عملی نیست آن روز بنده تنها اظهار کردم و امروز عقیده کمسیون را گفتم اگر نباشد بدون استثناء باشد کمسیون عملی نخواهد دانست و اسباب زحمت عابرین و گمرک و تجارت و غیره خواهد شد
(آقای امیر ناصر بشر ذیل قرائت نمودند)

ماده الحاقیه - مسافری بخارجه در موقع عبور از سرحد با میزان حد اکثر ۱۲ تومان حق خروج مسکوک طلا و نقره دارند ترتیب اجرا و شرایط این استثناء را دولت بموجب نظامنامه مخصوص مقرر خواهد داشت راجع به زینت آلات مختصر شخصی و صنایع مملکتی از طرف دولت نظامنامه تهیه و پس از تصدیق کمسیون فواید عامه بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

رئیس - این ماده الحاقیه مطرح است
آقا سید فاضل - مخالفی نیست
رئیس - مخالفی نیست؟
(گفته شد خیر)
رئیس - آقایانی که این ماده را تصویب می کنند قیام بفرمایند
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
(ماده سوم بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۴ - وزارت مالیه و وزارت پست تلگراف مأمور اجرای این قانون خواهد بود .
محمد هاشم میرزا - باین ماده رأی داده شده بود و شوردر کلیات بود
رئیس - بسیار خوب مذاکرات در کلیات است

آقای نصرت الدوله (اجازه)
نصرت الدوله - بنده موافقم
رئیس - آقای اقبال السلطان (اجازه)
اقبال السلطان - در جلسه گذشته

در موقعی که طرح قانونی منع خروج طلا و نقره مطرح بود اشکالی بنظر بنده رسید و آن اشکال را بنظر آقایان رساندم آقای ارباب کبیر و چون در اشکال بنده وقت نکرده بودند در موقع جواب بعد از آنکه نسبت عدم اطلاع بنده دادند در جواب گفتند که پول را با کاغذ و برات مسافرین و تجار تبدیل خواهند کرد این مطلب خیلی واضح است و هر کس می داند بهر مملکتی که برای تجارت و سیاحت مسافرت می کند پول رواج آن مملکت را باید همراه داشته باشد اشکال در این نبود بنده عرض کردم منع صدور طلا و نقره سبب می شود تمام معاملات با برات تبدیل کنند همچو تاجر معتبر و صرافهای با سرمایه ما اندازیم که بتوانند يك یولهائی را حواله بدهند و عوض آن یولهارا برسانند اشکال بنده این بود البته تا آن اندازه که مملکت ایران دارای مال التجاره هست و آن مال التجاره را بخارج میفرستند و در مقابل از خارج مال التجاره بمملکت وارد می کنند هیچ اشکالی نیست اشکال وقتی پیدا می شود که مال التجاره ایران کفایت نکند یا آن اندازه مال التجاره که در خارج بداخل وارد می کنند آنوقت محتاجند که پول بفرستند وقتی که شما خروج طلا و نقره را منع کردید دیگر نمی توانند برات تهیه کنند زیرا آن کسی که برات می فرستد در صورتی می فرستد که آن پولی که از برات برات می گیرد بيك معطلی که حواله داده شده است برساند مثلاً بانك شاهنشاهی که برات می فرود در صورتیکه برات میفرود که بتواند این پولی را که از برات می گیرد در بندر دیگری مثل معمره یا بوشهر بتواند بصرف برساند وقتی که مانع می شوند این پول را در آن محل به مصرف برسانند دیگر نمی تواند برات بفرود در این صورت جلوی تجارت گرفته خواهد شد آقایان آنروز فرمودند بهتر که جلوی تجارت گرفته بشود و مال التجاره کمتر وارد شود این يك اظهار عقیده است که می فرمایند ولی اینطور نیست وقتی نتوانستند پول ببرند و برات هم نشد برای آوردن مال التجاره مجبور خواهند بود پول را قاچاق کنند وقتی که پول را بطور قاچاق بردند همه کس قادر نیست که پول قاچاق کند و يك عده مخصوص هستند که می توانند قاچاق کنند بنابراین يك مال التجاره کمی بمملکت شما وارد خواهند کرد آن وقت مال التجاره کم را بقیمت زیادی خواهند فروخت مثلاً اگر بنام صد من قند را در مملکت شما بیاورند قیمت آن معادل دوپست من قند است وقتی آزادی تجارت باشد و آن پولی را که در مقابل دوپست من مال التجاره می دادند در مقابل صد من خواهید داد ولی در مقابل مال التجاره کمتر دانید اصل اشکال بنده در اینجا بود ولی من مخالف نبودم با اینکه پول را با برات مبادله کنند البته معلوم است پولی با برات مبادله

می شود تا حدی که برات فروشنده بتواند معادل برات فروخته شده پول را بعمل برساند وقتی که شما مانع شدید دیگر نمی تواند برساند آنوقت کار بقاچاق می رسد و مقصود شما از این قانون که وضع می - کنید بعمل نخواهد آمد آقای ارباب کبیر و اگر می خواستند جواب بدهند خوب بود جواب این اشکال را می دادند
(همی گفتند مذاکرات کافی است)
رئیس - کافی است
(گفته شد بلی)
رئیس - رأی می گیریم بکلیه این پیشنهاد که مشتمل بر سه ماده است آقایانی که تصویب می کنند قیام نمایند
(اکثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد چون وعده کردید مغیر نظامنامه را رعایت بفرمائید بهتر این است بعد از این این قبیل پیشنهادها که می شود باید بطریق که نظامنامه معین کرده رفتار نمایند یعنی اول بطور طرح قانونی بکمسیون مشترکات برود و بعد بکمسیون مربوطه رسید بمجلس بیاید و در این مسئله رعایت این ترتیب نشده و ترتیب فوریتش هم گویا از روی قانون و نظامنامه نبوده است

مدیر - علاجش را بفرمائید
اهلبه دارد
رئیس - جلسه آتی فردا ۳ ساعت و ربع قبل از ظهر دستور اولاً قانون انتصابات ثانیاً لایحه مستمریات ثالثاً لایحه راجع بمرتبه مرجع مشیر رسایل

معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

خوب است جزو دستور فردا معین بفرمائید
رئیس - اگر جزئی است شاید فردا مذاکره بشود در مرتبه چهارم گذارده می شود

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده اولاً تقاضا میکنم لایحه راجع به برقراری شهریه در باره آقای آقا مهرا مهدی استشهاردی جزو دستور بشود ثانیاً بنده مضالقم که قانون انتصابات اصولاً جزو دستور باشد حالاً در این جلسه اجازه میفرمائید استدلالات خود را عرض کنم یا موقع دیگر که مطرح می شود

رئیس - البته در موقعش بهتر است

راجع به آقای استشهاردی هم در مرتبه پنجم گذارده می شود
آقا سید فاضل (اجازه)

آقا سید فاضل - بنده جزو دستور قرارداد معین حقوق آقای استشهاردی را میخواستم تقاضا کنم که آقای تدین فرمودند

رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده راجع به دستور مرضی نداشتم پیشنهادی تقدیم مقام ریاست کردم که از طرف فرا کمسیونها کمسیون دوازده نفری انتخاب شود دو نفر هشتاد که در وزارت عدلیه توفیق است رسیدگی کنند و مخصوصاً دفتری که رشوه ها را نوشته آنرا تفتیش کنند تا صدق مزایش بنده معلوم شود - این يك جمله بود که میخواستم عرض کنم يك جمله دیگر آنکه میخواستم از طرف مجلس به دولت تذکره داده شود بعد از تصویب قانون هیئت منصفه محکمه اش را تشکیل و مطابق حکم محکمه عمل کنند - چرا بعضی جرایم را در این چند وقت بدون محکمه تعطیل کرده اند اینها را آزاد کنند و بدون محاکمه آنها را مجازات نکنند

رئیس - بالفعل عده کافی نیست که در این مسائل رأی بگیریم
آقای قنی (اجازه)
(گفته شد بهیچون رفتند)
رئیس - آصف الملک (اجازه)
آصف الملک - بنده راجع بقانون انتصابات مرضی داشتم حالا که آقای تدین فرمودند فردا فرمایش میفرمایند مرضی ندارم
(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس مؤتین الملک

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود

رئیس - راجع به رتبه مرجع مشیر رسایل
معاون وزارت عدلیه - آقای رئیس الوزراه تقاضا داشتند کتبرات معلمین حقوق هم جزو دستور شود
رئیس - لایحه معلمین حقوق جزو دستور روز سه شنبه معلمین میشود
آقای نجات (اجازه)
آقا میرزا محمد نجات - مسئله امانه با مالی ارومیه چه شد چون بگفتمه بمجلس آمده است مدعی آنرا دارم که جزو دستور معلمین شود